अभिपरीत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) [1] Surrounded by. [2] Affected by; e. g. *Suśruta*: तं वातपित्ताभिपरीतलिङ्गं हलीमकं नाम वदन्ति तज्ज्ञाः. E. इ with परि and अभि, kŕit aff. क्त.

अभिपित्व Tatpur. n. (-त्वम्) (ved.) [1] Approach, arrival; e. g. *Ŕigv.*: कुह स्विद्दोषा कुह वस्तोरश्विना कुहाभिपित्वं करतः (*Yáska*: = क्वाभिप्राप्तिं कुरुथः); or *Ŕigv.* or *Atharv.*: तस्मा इदन्धः सुषुमा सुदक्षमिहाभिपित्वं करते गृणानः (*Sáyaṅa*: = अस्मदभिमतप्राप्तिं करोतु). [2] Approach (of the day), daybreak, dawn; e. g. *Ŕigv.* or *Sámav.*: दिवाभिपित्वे ऽवसागमिष्ठा (*Sáyaṅa*: = दिवसस्याभिपतने प्रातःकाले). [3] An occasion to be approached or observed, a solemnity, a sacrifice; e. g. *Ŕigv.* or *Atharv.*: इन्द्रो ऽभिपित्वेषु रण्यति (*Sáyaṅa*: तस्य पूर्वोक्तस्य सर्वस्याभिपित्वेष्वभिप्राप्तिष्विन्द्रो रण्यति। रमते। यद्वा पूर्वोक्तानां बर्हिरादीनामभिप्राप्तिषु &c.); or *Ŕigv.*: उत न ईं त्वष्टा गन्त्वच्छा स्मत्सूरिभिरभिपित्वे सजोषाः (*Sáyaṅa*: अभिपित्वे ऽभिगन्तव्ये यज्ञे); or *Ŕigv.* or *Vájas.*: अपि यथा युवानो मत्सथा नो विश्वं जगदभिपित्वे मनीषा (*Sáyaṅa*: अभिपित्वे ऽभिपतनीये ऽस्मद्यज्ञे; *Mahídh.* however gives to the word in this verse the meaning 1., viz. = अभिपतने आगमनकाले). [4] A place to be gone to; e. g. *Ŕigv.*: आशुश्चनेदभिपित्वं जगाम (*Sáyaṅa*: = अभिप्राप्तव्यमेव जगाम). [5] A near time, a proximate occasion; e. g. *Ŕigv.*: सनत्कवीर्वो अभिपित्वे अह्नाम् (*Sáyaṅa*: दिवसानां मध्ये ऽभिपित्वे संनिहिते ऽहनि सनत् ..... अभिपित्वशब्द आसन्नकालवाची प्रपित्वशब्द इतिवत्). [6] Any thing obtained (e. g. wealth); e. g. *Ŕigv.*: वृक्षाश्चिन्ने अभिपित्वे अरारणुः (*Sáyaṅa*: मे मयाभिपित्वे पूर्वोक्ते धने ऽभिप्राप्ते सति &c.). [7] Departure, decline of the day; e. g. *Ŕigv.*: आ वः पीतयो ऽभिपित्वे ऽह्नामिमा अस्तं नवस्वः इव गमन् (*Sáyaṅa*: अह्नामभिपित्वे ऽभिपतने समाप्तौ); or *Ŕigv.*: यो वः सुनोत्यभिपित्वे अह्नाम् (*Sáyaṅa*: अह्नामभिपित्वे ऽभिपतने तृतीयसवन इत्यर्थः). E. आप् with अभि, kŕit aff. त्वन्; but see the E. of अपपित्व.

अभिपीडित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) The same as अभिनिपीडित; e. g. *Suśruta*: तृष्णाभिपीडितः, or रक्तपित्ताभिपीडितः. E. पीड् with अभि, kŕit aff. क्त.

अभिपुष्प Tatpur. n. (-ष्पम्) An excellent flower or an excess of flowers. (As a Bahuvr. m. f. n. the word may mean: covered with flowers — comp. अभिपन्न —, but in the verse of the *Rámáy.*: धृतिप्रबालः प्रसवाभिपुष्पस्तपःफलः शौर्यनिबद्धमूलः। रणे महान्राक्षसराजवृक्षः संवर्तितो राघवमारुतेन, it is a Tatpur.) E. अभि and पुष्प.

अभिपूजित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) [1] Honoured, respected. [2] Praised, applauded; e. g. *Páṅini*: अनुदात्तं प्रश्नान्ताभिपूजितयोः; or *Vártt.*: प्रश्नान्ताभिपूजित°°. E. पूज् with अभि, kŕit aff. क्त.

अभिपूज्यमान Tatpur. m. f. n. (-नः-ना-नम्) The same as the preceding. E. पूज् with अभि, kŕit aff. शानच्, ágama मुक्.

अभिपूरण Tatpur. n. (-णम्) Filling, filling out. E. पूर् with अभि, kŕit aff. ल्युट्.

अभिपूर्ण Tatpur. m. f. n. (-र्णः-र्णा-र्णम्) Filled, fraught; e. g. *Rámáy.*: नरीणामभिपूर्णाः (scil. नावः). E. पूर् with अभि, kŕit aff. क्त.

अभिपूर्वम् Avyayíbh. Successively. Comp. अनुपूर्वम्. E. अभि and पूर्व.

अभिप्रणीत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) [1] Brought, attracted. [2] Consecrated (with hymns); e. g. *Bhaṭṭik.*: जज्वाल लोकस्थितये स राजा यथाध्वरे वह्निरभिप्रणीतः (*Jayam.*: = आभिमुख्येन प्रणीतः ..... मन्त्रेणाभिमुखीकृतः; *Bharatas.*: = मन्त्रेण संस्कृतः). Comp. प्रणीत. E. नी with प्र and अभि, kŕit aff. क्त.

अभिप्रतप्त Tatpur. m. f. n. (-प्तः-प्ता-प्तम्) Very hot, very painful; e. g. *Suśruta*: अभिप्रतप्तं वमनं प्रगाढं दुष्टापचीषूत्तममादिशन्ति. E. अभि and प्रतप्त.

अभिप्रतारिन् Tatpur. m. (-री) The proper name of a descendant of the Ŕishi Kakshasena. E. अभि and प्रतारिन्; lit. 'a great cheat'.

अभिप्रथन Tatpur. n. (-नम्) Spreading over, throwing over; e. g. (the Purodáśa over the bowls) *Jaimini Sútras*: कपालानि च कुम्भीवत्तुल्यसंख्यानाम्। प्रतिप्रधानं वा प्रकृतिवत्। सर्वेषां चाभिप्रथनं स्यात्. E. प्रथ् with अभि, kŕit aff. ल्युट्.

अभिप्रदक्षिणम् Avyayíbh. Rightwards; with कृ 'to keep the right side towards a person or object, by circumabulating in a reverential salutation; e. g. *Rámáy.*: मुदा परमया युक्तश्चकाराभिप्रदक्षिणम्; comp. प्रदक्षिणम्, प्रदक्षिणीकृ, and the following. E. अभि and प्रदक्षिण.

अभिप्रदक्षिणावर्तगति Bahuvr. m. f. n. (-तिः-तिः-ति) Having the gait with a turn rightwards; one of the eighty अनुव्यञ्जन or marks of beauty which characterize a great man, according to the Buddhistic fancy; also प्रदक्षिण्यवर्तगामिन् (?) or प्रदक्षिणगामिन्. E. अभिप्रदक्षिण-आवर्त and गति.

अभिप्रपच्यमान Tatpur. m. f. n. (-नः-ना-नम्) The same as अभिपच्यमान; e. g. *Suśruta*: द्वितीये (scil. मासि) शीतोष्मानिलैरभिप्रपच्यमानानां महाभूतानां संघातो घनः संजायते. E. पच् in the pass., with प्र and अभि, kŕit aff. शानच्, ágama मुक्.

अभिप्रपन्न Tatpur. m. f. n. (-न्नः-न्ना-न्नम्) Approached, seized, attained; e. g. *Suśruta*: शुक्रशोणितं वायुनाभिप्रपन्नम्. E. पद् with प्र and अभि, kŕit aff. क्त.

अभिप्रभङ्गिन् Tatpur. m. f. n. (-ङ्गी-ङ्गिणी-ङ्गि) (ved.) Breaking, destroying; e. g. *Ŕigv.*: बिभया हि त्वावत उग्रादभिप्रभङ्गिणः (*Sáyaṅa*: = शत्रूणामभिप्रहर्तुः). E. भञ्ज् with प्र and अभि, kŕit aff. णिनि.

अभिप्रमुर् Tatpur. m. f. n. (-मूः-मूः-मूः) (ved.) I. Quite raised, quited, lifted up.

II. Quite surrounded by; (as a ladle quite surrounded by, i. e. quite filled with, clarified butter). Either interpretation is admitted by *Sáyaṅa* on *Ŕigv.*: अभिप्रमुरा जुह्वा स्वध्वर इनः &c. (viz. 1. = अभितः समुच्छ्रित- or उद्यत-; 2. = सर्वतो हविर्भिः संवेष्टित-). E. I. मुर्च्छ् with अभि, kŕit aff. क्विप्; II. मुर् with अभि, kŕit aff. क्विप्.

अभिप्रयायम् Tatpur. ind. In approaching, having come near. E. या with प्र and अभि, kŕit aff. णमुल्.

अभिप्रवर्तन Tatpur. n. (-नम्) [1] Coming forth; e. g. *Suśruta*: स्वेदस्याभिप्रवर्तनम्. [2] Proceeding, acting. E. वृत् with प्र and अभि, kŕit aff. ल्युट्.

अभिप्रवृत्त Tatpur. m. f. n. (-त्तः-त्ता-त्तम्) [1] Proceeding, active; e. g. *Bhagavadg.*: कर्मण्यभिप्रवृत्तो ऽपि नैव किंचित्करोति सः. [2] Taking place, occurring; e. g. *Jaimini S.*: पाणेस्त्वश्रुतिभूतत्वाद्विषाणानियमः स्यात्प्रातःसवनमध्यत्वाच्छिष्टे चाभिप्रवृत्तत्वात्. E. वृत् with प्र and अभि, kŕit aff. क्त.

अभिप्रश्निन् Tatpur. m. f. n. (-श्नी-श्निनी-श्नि) Having many